Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Κασάπη, Ελένη & Νεοφυτίδου, Ελισάβετ

Μορφοσυντακτικές παραβιάσεις νοητικού λεξικού στην ελληνική γλώσσα και η σχέση τους με τη νοητική έκπτωση στην τρίτη ηλικία

Η συγκεκριμένη εργασία αφορά ένα υποέργο που εντάσσεται στο επιδοτούμενο επιχειρησιακό πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2014-2020 με κωδικό έργου 95380, με επιστημονικά υπεύθυνη την κ. Κασάπη Ελένη που διεξάγεται στις δομές της Ελληνικής Εταιρείας Νόσου Alzheimer και στοχεύει στο να διερευνήσει αν το νοητικό λεξικό επηρεάζεται από μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις, όπως είναι αυτή της φυσικής άσκησης ή εκμάθησης χρήσης υπολογιστών.
Σύμφωνα με τα παραδοσιακά μοντέλα στο νοητικό λεξικό αναπαρίστανται οι λεξικές μονάδες για λέξεις γνωστές στον ομιλητή ορθογραφικά, φωνολογικά και σημασιολογικά και διαμορφώνουν τη μορφολογική επίγνωση του φυσικού ομιλητή μιας γλώσσας επί της δομής της και της πραγματολογικής της αξίας, ώστε να είναι σε θέση να αναγνωρίζει, να ανακαλεί και να κατανοεί τις λέξεις του γλωσσικού του συστήματος.
Τι συμβαίνει όταν οι ηλικιωμένοι δεν αναγνωρίζουν λέξεις από το νοητικό λεξικό της γλώσσας που μιλούν και ιδιαίτερα στην περίπτωση της μορφοσυντακτικής τους παραβίασης; Μπορεί αυτό να εκτιμηθεί ως μία σημαντική ένδειξη ότι ενυπάρχει νοητική έκπτωση στην τρίτη ηλικία;

Στη διεθνή βιβλιογραφία, αλλά και στην ελληνική, διερευνάται εκτενώς ο ρόλος του νοητικού λεξικού ως προβλεπτικός παράγοντας της προνοσηρής νοημοσύνης και διαφόρων ανοϊκών συνδρόμων.

Στη δεδομένη ανακοίνωση θα συζητηθεί, εάν οι παραβιάσεις των μορφοσυντακτικών κριτηρίων των λέξεων στην ελληνική γλώσσα επηρεάζουν τις απαντήσεις των υποκειμένων τρίτης ηλικίας με ΗΝΔ που συμμετέχουν σε μη φαρμακευτικά υποστηρικτικά πλαίσια, όπως προγράμματα φυσικής άσκησης και εκμάθησης χρήσης υπολογιστών, σε Κέντρα Ημέρας για το Alzheimer και την άνοια. Συγκεκριμένα, θα γίνει ποιοτική και ποσοτική περιγραφή και αξιολόγηση των μορφοσυντακτικών παραβιάσεων των λέξεων στην ελληνική γλώσσα βάσει των απαντήσεων των υποκειμένων με ΗΝΔ σε τρία λεξιλογικά εργαλεία: α. ένα εργαλείο με λεξιλόγιο γενικής γλώσσας, όπως είναι η "Αναθεωρημένη Δοκιμασία Νοητικού Λεξικού" των Νεοφυτίδου, Κασάπη, Ευαγγελίδης & Τσολάκη (2016), και β. δύο εργαλεία με ειδικό λεξιλόγιο, όπως μπορεί να αναφέρεται και να χρησιμοποιείται σε πρόγραμμα εκμάθησης χρήσης υπολογιστών και πρόγραμμα φυσικής εκγύμνασης.

Λέξεις κλειδιά

νοητικό λεξικό, μορφοσυντακτικές παραβιάσεις, λεξιλογικά εργαλεία, ήπια νοητική διαταραχή